

Femte møde i vandrådet for vandopland 1.5 Randers Fjord

Onsdag den 11. oktober 2017 kl. 15:00 – 21:30

Søndermølle, Vinkelvej 40, 8800 Viborg

Deltagere:

Organisation

Danmarks Naturfredningsforening
Danmarks Sportsfiskerforbund
Dansk Landbrug Midt-Østjylland
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Skovforening
Danske Vandløb
Djursland Landboforening
Foreningen til bevarelse af Tange Sø
Friluftsrådet
Gjern Fiskeriforening
Landbrug & Fødevarer
Uldum Kær Naturlaug
Viborg Fiskeriforening
Ålauget Alling Å

Kommune

Favrskov
Hedensted
Randers
Silkeborg
Viborg
Viborg
Viborg

Fraværende/afbud:

Organisation

Bæredygtigt Landbrug
Dansk Akvakultur
Gudenåens Ørredfond
Langaa Sportsfiskerforening/Gudenåsamslutningens Lakseprojekt
Vandløbslauget GST

Deltager

Stig Jensen
Kim Aarestrup
Frede Lundgaard Madsen
Jens Bonde Poulsen
Anders Ahrenfeldt
Hans de Neergaard
Erik Revsbech Jensen
Bo Refer
Jan Karnøe
Jens Corvinus
Maria Pilgaard
Hans Madsen
Erik Jønsson
Peter Helles

Deltager

Klaus Overgaard Kristensen
Maria Elise Sørensen
Hanne Wind-Larsen
Poul Hald Møller
Jørgen Jørgensen (mødeleder)
Anders Haugstrup Andersen
Hanne Stadsgaard Jensen (ref.)

Deltager

Lars Kristen Kudahl
Niels Dalgaard
John Eistrøm
Lars Kielsgaard
Niels Toft Christensen

REFERAT

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Godkendelse af referat fra 4. vandrådsmøde den 29. september 2017
3. Proces og rollefordeling ved udarbejdelse og realisering af vandområdeplaner
4. Opfølgning på gennemgang af opgave 1-vandløb på sidste møde
5. Drøftelse af specifikke vandløb (opgave 1 og 2)
6. Oplæg til samlet indstilling til politisk behandling i kommunerne
7. Oplæg til udtalelse fra vandrådet til Miljø- og fødevareministeren vedr. vandrådsprocessen
8. Status for indsatser fra 1. planperiode der ikke er overført til 2. planperiode
9. Skal der afholdes et vandrådsmøde i december 2017?
10. Eventuelt

Ad 1: Godkendelse af dagsorden

Jørgen Jørgensen informerede om, at der udover de punkter der blev fastlagt på sidste møde var tilføjet et orienteringspunkt om processen og rollefordelingen ved udarbejdelse og gennemførelse af vandområdeplanerne.

Dagsorden godkendt.

Ad 2: Godkendelse af referat fra 4. vandrådsmøde den 29. september 2017

Peter Helles/ Ålauget Alling Å protesterede mod de formuleringer der er brugt i referatet – det afspejler ikke korrekt det der blev sagt på mødet. Det ønskedes pointeret, at diskussionerne i vandrådet om de vandløb hvor der ikke er enighed er partsindlæg. Han ønskede endvidere at få oplyst om møderne bliver båndet.

Sekretariatet svarede at der refereres så korrekt som muligt fra møderne, og at de ikke bliver båndet.

Kim Aarestrup/Danmarks Sportsfiskerforbund mente at de enkleste ville være at vandrådsmedlemmerne kommenterede skriftligt på referat-udkastene, hvis der var noget de ønskede rettet.

Hans Madsen/Uldum Kær Naturlaug kommenterede, at læren fra sidste vandrådsproces var, at man ikke skal sige ja til noget man ikke kender i detaljer.

Med de faldne bemærkninger blev referatet godkendt.

Ad 3: Proces og rollefordeling ved udarbejdelse og realisering af vandområdeplaner

Jørgen Jørgensen gennemgik kort processen og hvem der er ansvarlig for hvad.

EU fastlægger de overordnede rammer i direktiver, som udmøntes i national lovgivning. Der sker en kalibrering mellem medlemslandene. Kommunernes Landsforening og Miljø- og Fødevareministeriet aftaler indbyrdes hvilke opgaver kommunerne skal løse.

Ved kommunalreformen i 2007 overgik en væsentlig del af de af amternes opgaver på miljøområdet der vedrører fastlæggelse af miljømål og overvågning, til staten, især vedrørende overfladevand.

Principperne for gennemførelse af vandløbsrestaureringsprojekter blev også gennemgået, og fremgår af de slides der er vedlagt referatet.

Der blev spurgt til hvad det ideelle tidspunkt for interessant-inddragelse i vandplanprocessen må være? Umiddelbart mener kommunerne det vil det være i forbindelse med basis-analysen. Maria Pilgaard/Landbrug & Fødevarer var enig i dette.

I både 1. og 2. planperiode er store dele af perioden forløbet, inden første spadestik til en vandløbsrestaurering er taget.

Ændret vandløbsvedligeholdelse som virkemiddel blev drøftet kort. Det indgår ikke i hverken 1. eller 2. planperiode. Peter Helles/Ålauget Alling Å mener statens håndtering af spørgsmål knyttet til vandløbsvedligeholdelse, også i relation til vandplanerne, er utilfredsstillende, og henviste til det notat der blev omdelt med referatet fra 4. vandrådsmøde.

Ad 4: Opfølgning på gennemgang af opgave 1-vandløb på sidste møde

På 4. vandrådsmøde blev drøftelsen af enkelte opgave 1-vandløb udsat, til vandrådsmedlemmer havde undersøgt dem nærmere. Disse blev gennemgået, og der blev opnået enighed i flere tilfælde. For Langkastrup Bæk (Randers Kommune) og Døde Å (Horsens Kommune) afventes en nærmere vurdering fra kommunen.

Ad 5: Drøftelse af specifikke vandløb (opgave 1 og opgave 2)

De opgave 1-vandløb som Miljøstyrelsen har udpeget som kunstige, stærkt modificerede eller blødbundsvandløb blev gennemgået. Dette var som udgangspunkt ikke en del af opgaven som den blev defineret af Miljøstyrelsen, men vandrådet har ønsket det, og Miljøstyrelsen har undervejs i forløbet indført en funktion i GIS-værktøjet det gør det muligt.

Miljøstyrelsens kriterier for at udpege vandløb som kunstige er ukendte. I langt de fleste tilfælde kan vandløbet tydeligt erkendes på høje målebordsblade eller andre gamle kort. På den baggrund konstaterede vandrådet, at udpegningen virker tilfældig og ikke med klare kriterier, og at de vandløb der kan erkendes på høje målebordsblade eller andre gamle kort, såfremt de ikke vurderes at kunne opnå målopfyldelse, bør klassificeres som stærkt modificerede.

Mange af de små vandløb under opgave 1 har et forløb, hvor den øvre del har et godt fald, mens den nedre del er flad inden vandløbet munder ud i et større vandløb, en sø eller fjorden. Dette giver udfordringer i forhold til at vurdere vandløbets potentiale for at opnå god økologisk tilstand, da den øvre del ofte har godt potentiale mens den nedre er af en anden karakter. I mere flade vandløb er de øvre dele endvidere ofte rørlagte.

I flere tilfælde kunne der opnås enighed om at vandløbsforekomster skulle karakteriseres som naturlige og dermed blive i vandplanen, forudsat de kunne opdeles i mindre dele så flade og rørlagte strækninger i spidserne kunne udgå. Spørgsmålet om hvorvidt vandløb kan opdeles i flere del-strækninger er forelagt Miljøstyrelsen, men sekretariatet har endnu ikke modtaget et svar.

Samlet set blev der under punkt 4 og 5 opnået enighed om, at 46 vandløb kunne karakteriseres som kunstige/stærkt modificerede eller blødbundsvandløb og tages ud, og at 62 vandløb ikke kan karakteriseres som kunstige/stærkt modificerede men er naturlige og derfor bør bibeholde en høj målsætning. Der kunne ikke opnås enighed om karakteriseringen af 18 vandløb.

Den samlede liste er vedlagt referatet.

Der er enkelte vandløb som Miljøstyrelsen foreslår taget ud, selvom der ingen data er, hvilket vandrådet finder principielt forkert.

Vandrådsmedlemmer bad om at få oplyst hvilken definition af kunstige, stærkt modificerede og naturlige vandløb EU bruger i vandrammedirektivet. Sekretariatet lovede at finde ud af det. En kopi af de relevante dele af vandrammedirektivet (dansk udgave) er vedlagt referatet.

Der er kun meldt forholdsvis få vandløb ind under opgave 2. Disse blev kort gennemgået. Vandrådet var enige om at anbefale at ét vandløb karakteriseres som stærkt modificeret. Dette vandløb er imidlertid ikke udpeget af Miljøstyrelsen som kandidat til nærmere undersøgelse.

Der kunne ikke opnås enighed om at anbefale nærmere undersøgelse af andre vandløb i forhold til om de kan karakteriseres som stærkt modificerede.

Listen er vedlagt referatet.

Ad 6: Oplæg til samlet indstilling til politisk behandling i kommunerne

Sekretariatet havde ikke til mødet nået at lave et udkast til samlet indstilling til politisk behandling. Hovedpunkterne i indstillingen fremgår af slides fra mødet.

Ad 7: Oplæg til udtalelse fra vandrådet til Miljø- og fødevareministeren vedr. vandrådsprocessen

Vandrådet havde ikke tid til at drøfte dette punkt.

Vandrådets medlemmer bedes fremsende eventuelle kommentarer skriftligt til sekretariatet **senest torsdag den 9. november 2017 kl. 11:00.**

Frede Lundgaard Madsen/Dansk Landbrug Midt-Østjylland forbeholdt sig ret til at komme med en mindretalsudtalelse.

Mindretalsudtalelser bedes fremsendt til sekretariatet senest torsdag den 9. november 2017 kl. 11:00.

Ad 8: Status for indsatser fra 1. planperiode, der ikke er overført til 2. planperiode

På 4. vandrådsmøde blev der spurgt til hvad der skal ske med de indsatser fra 1. planperiode der ikke er gennemført og ikke overført til 2. planperiode. Punktet blev kun berørt kort på mødet grundet det fremskredne tidspunkt.

Sekretariatet har med hjælp fra oplandets kommuner lavet en oversigt over hvilke indsatser det drejer sig om. Oversigten er vedlagt referatet.

Sekretariatet har endvidere spurgt Miljøstyrelsen om hvorfor nogle ikke-gennemførte indsatser ikke er overført, og hvilke planer der er for hvad skal ske med dem.

Miljøstyrelsen henviser i deres svar til styrelsens retningslinjer for udarbejdelse af vandområdeplaner, der blandt andet siger:

- Der medtages restaurerings-indsatser (udlæg af groft materiale) – bortset fra de indsatser, hvor der enten er givet afslag på ansøgning om tilskud eller hvor anmodning om fritagelse for forpligtelse til at gennemføre indsatsen er imødekommet (såkaldt Note 5).
- Der medtages åbning af rørlagte strækninger, hvis de er beliggende i vandområder, hvor der samtidig er fastlagt nye indsatser i anden planperiode. Dette gælder dog ikke rørlagte strækninger, hvor der enten er givet afslag på ansøgning om tilskud eller hvor anmodning om fritagelse for forpligtelse til at gennemføre indsatsen er imødekommet (såkaldt Note 5).
- Der medtages spærringer med minimum ca. 1km opstrøms strækning til vandløbsspids for den målsatte strækning, med mindre der samtidig er fastlagt nye indsatser i anden planperiode. Undtaget er spærringer hvor der enten er givet afslag på ansøgning om tilskud, eller hvor anmodning om fritagelse for forpligtelse til at gennemføre indsatsen er imødekommet (såkaldt Note 5).
- Endvidere medtages alene spærringer i type 3-vandløb, der har modtaget tilsagn om tilskud til gennemførelse eller som er modtaget i ansøgningsrunden april 2016.

På spørgsmålet om hvad der skal ske med de indsatser der ikke er overført (rørlægningerne/spærringerne er der jo stadig), svarer kontorchef Peter Kaarup:

”Der vil blive taget stilling til indsatsprogrammet for 3. planperiode i forbindelse med udarbejdelse af planforslag og vedtagelse af endelig VP3. I den forbindelse kan de rørlægninger du nævner tages op til vurdering i forhold til at indgå i indsatsprogrammer, eller være omfattet af en undtagelse, hvis de har betydning for målopfyldelsen i vandområderne”.

Ad 9: Skal der afholdes et møde i december, og hvad skal det indeholde?

Den politiske behandling af kommunernes indstilling, inklusive vandrådets anbefalinger, starter i slutningen af oktober. I midten af december har indstillingerne mindst været gennem det relevante fagudvalg. På 4. vandrådsmøde foreslog sekretariatet at der afholdes et ekstra vandrådsmøde på dette tidspunkt, således at vandrådet kan forholde sig til den endelige indstilling og de politiske drøftelser.

Der var enighed om at et sådant møde var en god ide. Datoen blev fastsat **til mandag den 11. december 2017 kl. 15-17.** Søndermølle blev foreslået som lokalitet. Efter mødet er tid og sted bekræftet.

Ad 10: Eventuelt

Intet.